

การออกแบบลวดลายกราฟิกถุงผ้า บ้านหिनสอ อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย

The Graphic Pattern Design Fabric Bag Ban Hinsao Phu Rua District, Loei Province

มนต์ทิรา พิลาสูตา¹ ปรานปรียา พุกทอง¹ กิตติพงษ์ ชินพันธ์¹ อิศริยาภรณ์ ชัยกุลลาป² ชัยทวี บุญผา²

ธีระพงษ์ พิทักษ์ศฤงคาร² ศรัณยพัชร จิตพิไล²

Monthira Pilasuta¹ Pranpreeya Pookthong¹ Kittipong Chinnapan¹ Itsariyaphon Chaikulap²

Chaitawee Bubpha² Teerapong Pitaksaringkarn² Saranyaphach Jitpilai²

Corresponding author's E-mail: Itsariyaphon.lru@hotmail.com

(Received: June 29, 2020; Revised: August 31, 2020; Accepted: September 25, 2020)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ออกแบบลวดลายกราฟิกสำหรับถุงผ้าบ้านหिनสอ อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย 2) ศึกษาความพึงพอใจต่อการออกแบบลวดลายกราฟิกสำหรับถุงผ้าบ้านหिनสอ อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) พื้นที่วิจัย คือ ชุมชนบ้านหिनสอ อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย ประชากรและกลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย ชาวบ้านบ้านหिनสอ ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐในชุมชน ผู้ประกอบการ สื่อและผู้นำชุมชนและนักท่องเที่ยวรวมจำนวนทั้งสิ้น 100 คน ผลการวิจัยพบว่า ลวดลายกราฟิกสำหรับถุงผ้าบ้านหिनสอ สามารถออกแบบได้เป็น 3 แบบ ได้แก่ 1) ลายลูกสน 2) ลายสตรอเบอรี่และ 3) ลายการเกษตร และผลประเมินความพึงพอใจต่อการออกแบบลวดลายกราฟิกสำหรับถุงผ้า บ้านหिनสอ อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านผลิตภัณฑ์ ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.56) รองลงมาคือ ด้านความสวยงาม ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.48) และด้านประโยชน์ใช้สอย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.59) ตามลำดับ

คำสำคัญ: การออกแบบ ลวดลายกราฟิก ถุงผ้า บ้านหिनสอ

Abstract

The objective of this research was as follows: 1) to design graphic pattern fabric bag Ban Hinsao Phu Rua District, Loei Province and 2) to study the satisfaction of the design of the design of the design of the fabric bag of Ban Hinsao Phu Ruea District, Loei Province. This is a participatory action research. The research area is community Ban Hinsao Phu Ruea District. The population and target audience include the villagers Ban Hinsao, government agencies in community, trader, information, and community leaders and tourists number of 100. The results suggested the graphic pattern fabric bag Ban Hinsao can be designed 3 style: 1) pattern lookson 2) pattern strawberry, and 3) pattern farming. The results satisfaction to the Design Graphic Pattern Fabric Bag Ban Hinsao Phu Rua District, Loei Province it is very high. ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.48) When considering the list, the most average number of deals were found product ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.56) The second is the beauty ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.48) and utility aspects. ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.59)

¹ นักศึกษาระดับปริญญาตรีศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศิลปดิจิทัล คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

² อาจารย์ประจำ สาขาวิชาศิลปดิจิทัล คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

¹ Candidate, Bachelor of Fine and Applied Arts (Digital Art), Faculty of Humanities and Social Sciences, Loei Rajabhat University

² Lecturers, Fine and Applied Arts (Digital Art) Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Loei Rajabhat University

Keywords: design, graphic pattern, fabric bag, Ban Hinsao

ความเป็นมาของปัญหา

การรณรงค์การใช้ถุงพลาสติกเพราะการย่อยสลายที่ใช้เวลายาวนานส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจุดประสงค์ของการผลิตถุงผ้าขึ้นมานั้นเป็นเพราะมีการพัฒนาของเทคโนโลยี อุตสาหกรรมต่างๆ และมีการเจริญเติบโตในด้านอื่น อีกมากมาย ซึ่งการพัฒนาในหลายด้านนั้นทำให้มีแต่ความสะดวกสบายในการใช้ชีวิตของมนุษย์ในแต่ละวันจนบางครั้งมนุษย์ก็มีความสะดวกสบายจนเกินไป และอาจจะหลงลืมว่าการที่เราใช้ความสะดวกสบาย เหล่านี้ไปแต่ละวัน โดยที่ไม่เคยมองเห็นถึงผลกระทบที่จะตามมา หรือแม้แต่จะคิดได้ว่า ความเจริญ หรือความสะดวกสบายเหล่านั้นจะส่งผลกระทบต่ออะไรให้กับมนุษย์และโลกบ้าง ซึ่งผลกระทบที่จะตามมานั้นก็เป็นผลกระทบที่มนุษย์จะได้รับโดยตรงเลยทีเดียว โดยเฉพาะความเจริญที่นำพามาผลกระทบที่หนักหน่วงมาสู่มนุษย์นั้นก็คือ ผลกระทบที่เกิดมาจากธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์ อาจจะไม่สามารถหยุดยั้งได้เลย แต่สิ่งที่มนุษย์ทำได้และควรที่จะเริ่มก่อนที่ธรรมชาติจะนำพามายพิบัติ ที่น่ากลัวไปกว่านั้นนั่นก็คือ เริ่มจากการรู้จักกับธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมและเรียนรู้วิถีที่จะอยู่ร่วมกัน จากผลการศึกษาของศูนย์วิจัยกสิกรไทย (2561) แสดงให้เห็นว่าขยะพลาสติกที่เกิดขึ้นจากผู้บริโภคส่วนมากมาจากบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มโดยเฉพาะแก้วเครื่องดื่มพลาสติก ข้อมูลจากศูนย์วิจัยกสิกรไทยที่อ้างอิงรายงานของ Euromonitor International ระบุว่าปัจจุบันธุรกิจร้านกาแฟเป็นที่ได้รับความสนใจจากผู้ประกอบการจำนวนมาก ซึ่งธุรกิจร้านกาแฟในประเทศไทยช่วง พ.ศ.2558-2560 มีการเติบโตอย่างต่อเนื่องเฉลี่ยร้อยละ 5-6 ต่อปี เหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดมลภาวะที่เสื่อมถอยของโลก ดังนั้นเราจึงควรเห็นความสำคัญต่อการลดโลกร้อน

การออกแบบลวดลายกราฟิก เป็นการนำข้อมูลที่เข้าใจยากหรือข้อมูลที่เป็นรูปจำนวนมากมานำเสนอในหลายรูปแบบอย่างสร้างสรรค์ให้สามารถเล่าเรื่องได้ด้วยตัวเอง มีองค์ประกอบน่าสนใจที่เป็นการวาดหรือเป็นรูปภาพ ซึ่งจะต้องรวบรวมข้อมูลให้เพียงพอแล้วนำมาสรุปวิเคราะห์เรียบเรียงแสดงออกมาเป็นภาพจึงจะดึงดูดความสนใจได้ดีซึ่งช่วยลดเวลาในการตีความกราฟิกที่ใช้อาจเป็นรูปภาพ การเขียน การวาด จัดทำที่มีความสวยงามน่าสนใจเข้าใจง่ายสามารถจดจำได้นานทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การสื่อสารผ่านภาพและข้อความในรูปแบบลวดลายกราฟิกช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีกว่า อีกทั้งยังสามารถใช้เป็นการเรียนรู้ที่ช่วยสร้างความพึงพอใจกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความต้องการที่จะเรียนรู้มากยิ่งขึ้น โดยเน้นที่ความพึงพอใจเมื่อใช้สื่อประกอบการเพื่อให้เกิดความเข้าใจในลวดลายกราฟิกนั้นได้รับการออกแบบอย่างเหมาะสมด้วยภาพและข้อความที่ตอบสนองพฤติกรรมการเรียนรู้ของชุมชนส่วนใหญ่ที่เรียนรู้ได้ดีจากการสื่อสารผ่านการมองเห็นรวมทั้งสื่อที่มองเห็นได้ก็จัดเป็นส่วนประกอบสำคัญของการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพด้วย

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเรื่อง การออกแบบลวดลายกราฟิกถุงผ้า เพื่อให้เป็นแนวทางการสร้างสรรค์และได้แรงบันดาลใจและการเลือกใช้ถุงผ้าลดโลกร้อน สำหรับเป็นข้อมูลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำเอาข้อมูลงานวิจัยไปใช้ต่อยอดให้ชุมชนบ้านหินสอ อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อออกแบบลวดลายกราฟิกสำหรับถุงผ้าบ้านหินสอ อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย

2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการออกแบบ ลวดลายกราฟิกสำหรับถุงผ้าบ้านหินสอ อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมพื้นที่วิจัยได้แก่ ชุมชนบ้านหินสอ ซึ่งเป็นพื้นที่วิจัยหลัก ประชากรและกลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย กลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับชุมชนบ้านหินสอ ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐในชุมชนผู้ประกอบการ นักท่องเที่ยว จำนวนทั้งสิ้น 100 คน ใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling) ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน จำนวน 10 คน ประชาชนท้องถิ่น จำนวน 5 คน หน่วยงานภาครัฐ จำนวน 5 คน ชาวบ้าน จำนวน 50 คน และนักท่องเที่ยว จำนวน 30 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการกำหนดพื้นที่ การรวบรวมเอกสารและข้อมูลเบื้องต้น ด้วยการทบทวนวรรณกรรมและทำการศึกษาจากเอกสาร ทบทวนแนวคิด ทฤษฎี เพื่อทราบถึงตัวแปรใช้เครื่องมือสัมภาษณ์ สันทนาการกลุ่ม เดินสำรวจ การสังเกตการสอบถาม และแนวคิดการมีส่วนร่วม วิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนปฏิบัติการออกแบบลวดลายกราฟิกถุงผ้าโดยใช้แนวคิดและหลักการออกแบบ ใช้หลักการวิจัยของตามหลักการของบุญชม ศรีสะอาด (2543) เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistic) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับการบรรยายและสรุปผลการดำเนินการวิจัย

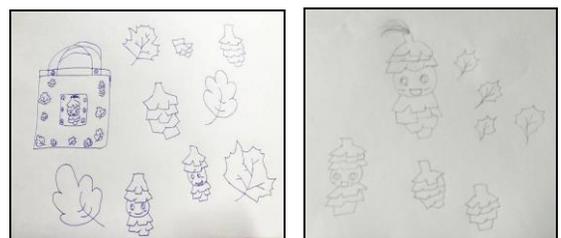
ผลการวิจัย

1. ผลการออกแบบลวดลายกราฟิก สำหรับถุงผ้าบ้านหินสอ อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ออกแบบจำนวน 3 ลวดลาย ประกอบด้วย กราฟิกถุงสำหรับผ้าลายลูกสน

ลายสตรอเบอร์รี่ และลายการเกษตร โดยมีแนวคิดและแรงบันดาลใจ ดังนี้

1.1 กราฟิกลายลูกสน ได้แนวคิดในการออกแบบจากลูกสน ที่อยู่ในพื้นที่ของหมู่บ้านหินสอ อำเภอเมือง จังหวัดเลย ซึ่งเป็นอัตลักษณ์ของหมู่บ้านหินสอ เนื่องจากมีพื้นที่ที่มีอากาศหนาวต้นสนเป็นต้นไม้เมืองหนาว มีความทนทาน ทนแล้ง และมีลำต้นที่สูงสง่า ซึ่งมีความหมาย ความสง่างาม ความกล้าหาญ ทั้งยังเป็นสัญลักษณ์ของความเข้มแข็งทางจิตใจ รวมถึงความมีอายุยืนยาวด้วย ผู้วิจัยได้นำเอาลักษณะรูปร่างของลูกสนมาออกแบบเป็นลวดลายของกระเป๋า เพื่อเป็นสัญลักษณ์ของหมู่บ้านพื้นที่ในประเทศไทยปลูกได้เฉพาะภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ต้นสนเป็นไม้ยืนต้นที่ขึ้นตามภูเขา มาใช้ในการออกแบบลวดลายกราฟิก ในการออกแบบครั้งนี้ผู้วิจัยใช้หลักการออกแบบ คือ การเว้นระยะ การจัดวาง การเลือกใช้สี และการสร้างจุดเด่นโดยเว้นระยะให้สม่ำเสมอทำให้มองแล้วดูเป็นระเบียบโล่งสบายตา สีที่ใช้คือ สีเทาอ่อน และสีครีม ซึ่งเป็นสีสามารถนำมาใช้ในการออกแบบพื้นหลังสีเทาอ่อน มีพลังทำให้จิตใจสงบและมั่นคง แต่ก็อาจทำให้รู้สึกลึกลับในการตัดสินใจได้ สีเทาอ่อนเป็นสีที่ไม่ก่อให้เกิดอารมณ์จึงอาจทำให้รู้สึกด้านชาไร้ชีวิตชีวา สอดคล้องกับ (วรารภรณ์ มามี, 2560) กล่าวว่า พลังงานที่ดึงดูดนั้นจะต่างกันไปตามระดับความอ่อนของสี การมีความอบอุ่น สื่อถึงความมีศักดิ์ศรี ความสง่างาม

ภาพที่ 1 แบบร่างลายลูกสน 1 และ 2

ภาพที่ 2 แบบกราฟิกลายลูกสน 1 และ 2

ผู้วิจัยเลือกใช้สีเทาอ่อนเป็นสีกลางนำไปใช้เป็นพื้นหลัง ทำให้สีน้ำตาลของรูปร่างลูกสนโดดเด่น ซึ่งสามารถช่วยสร้างความรู้สึกร้อนคลายและสงบเย็นให้กับจิตใจ จากนั้นเลือกใช้สีเทาอ่อนและสีครีมตัดกัน เพราะทำให้ผลงานดูมีความทันสมัยและเข้าได้กับคนทุกเพศอายุ ลวดลายลูกสนมีสีน้ำตาลให้ความรู้สึกถึงสีของเปลือกต้นสนและลูกสนทั้งสามสียังใช้สื่อถึงการสร้างจุดเด่นโดยการให้ลูกสนที่เป็นสีน้ำตาล เป็นสีที่ความเป็นมิตร ความอบอุ่น ความจริงใจ ความแข็งแรง ความซื่อสัตย์ สุขภาพ ความยั่งยืน ความทนทาน ความเรียบง่าย ความเป็นผู้ใหญ่ ความเสมอภาคสามารถเข้าได้กับทุกสีเมื่อนำมาใช้ในการออกแบบ พื้นหลังและลวดลายที่เป็นสีอ่อนกว่าช่วยให้อารมณ์ของลูกสนมีความโดดเด่นขึ้น ส่วนลวดลายกราฟิกสำหรับถุงผ้าผู้วิจัยเลือกที่จะใช้ลูกสนผลิตมาทำเป็นตัวการ์ตูนเพื่อทำให้ชิ้นงานดูมีชีวิตชีวาและดูสดใส

1.2 กราฟิกลายสตรอเบอร์รี่ ได้แนวคิดจากลูกสตรอเบอร์รี่ ที่อยู่ในพื้นที่ อำเภอภูเรือทั้งนี้บริบทพื้นที่มีสภาพอากาศเย็นและลักษณะดินพอเหมาะ ทำให้ปัจจุบันหลายพื้นที่ในภูเรือมีการเพาะปลูกสวนสตรอเบอร์รี่กันอย่างแพร่หลาย จึงได้นำเอาลักษณะพื้นผิวของลูกสตรอเบอร์รี่ออกแบบเป็นลวดลายของกระเป๋า เพื่อเป็นสัญลักษณ์ของหมู่บ้านหินสอ ใช้หลักการที่ใช้ในการออกแบบคือ การเว้นระยะ การจัดวาง การเลือกใช้สีและ

การสร้างจุดเด่น โดยเว้นระยะให้สีมาเสมอเพื่อให้เกิดพื้นที่ว่าง ทำให้มองแล้วดูเป็นระเบียบ โลงสบายตา การใช้สีแดงแทนลูกสตรอเบอร์รี่จริงเป็นการกระตุ้นความรู้สึกของผู้พบเห็น

ภาพที่ 3 แบบร่างลายสตรอเบอร์รี่ 1 และ 2

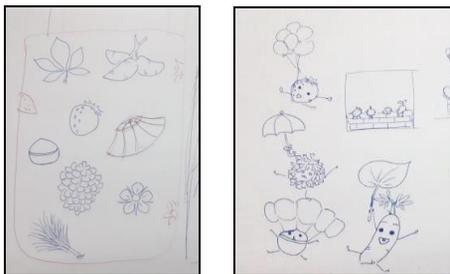

ภาพที่ 4 แบบกราฟิกลายสตรอเบอร์รี่ 1 และ 2

1.3 กราฟิกลายการเกษตร ได้แนวคิดอาชีพเกษตรกรซึ่งเป็นอาชีพหลักของคนในชุมชนบ้านหินสอ อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย โดยให้พืชผลทางการเกษตรที่คนในชุมชนเพาะปลูกเป็นสัญลักษณ์ที่บ่งบอกถึงอาชีพเกษตรกร และผลผลิตที่สร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน พืชผลผลิตที่นำมาใช้ในการออกแบบได้แก่ สตรอเบอร์รี่ ถั่วแมคคาเดเมีย มันสำปะหลัง และลูกสน สตรอเบอร์รี่และแมคคาเดเมียเป็นพืชที่ปลูกได้เฉพาะพื้นที่ที่มีอากาศหนาวในประเทศไทยปลูกได้เฉพาะภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ต้นสนเป็นพืชที่ขึ้นตามภูเขาที่ผู้วิจัยเลือกต้นสนมาใช้ในการออกแบบเป็นเพราะใช้สื่อถึงลักษณะภูมิประเทศที่ตั้งของหมู่บ้านหินสอที่ตั้งอยู่บนภูเขา โดยเลือกลูกสนมาเป็นสัญลักษณ์เพราะเป็นสิ่งที่ผู้คนมักจะนึกถึงเมื่อพูดถึงต้นสน มันสำปะหลังเป็นพืชที่

ชาวบ้านปลูกกันมากที่สุดซึ่งพบได้ทั่วไปในทุกพื้นที่ของประเทศไทย

หลักการที่ใช้ในการออกแบบ คือ การเว้นระยะ การจัดวาง การเลือกใช้สี การสร้างจุดเด่นและการใช้ลายเส้น โดยเว้นระยะให้สม่ำเสมอเพื่อให้เกิดพื้นที่ว่าง ทำให้มองแล้วดูเป็นระเบียบ โฉงสบายตา สีที่ใช้คือสีเขียวอมฟ้า สีน้ำตาล และสีดำซึ่งเป็นสีธรรมชาติ สีเขียวอมฟ้าเป็นสีที่มองดูแล้วเย็นสบายตา สามารถสื่อถึงป่าไม้ที่มีอากาศเย็นสบาย เหมือนภูมิประเทศที่ตั้งของหมู่บ้านซึ่งตั้งอยู่บนภูเขาและรายล้อมด้วยป่าไม้ ทำให้ผลงานดูมีความทันสมัยและเข้าได้กับคนทุกเพศ สีน้ำตาลให้ความรู้สึกถึงดินและเปลือกไม้ที่ชุ่มชื้น ทั้งสองสียังใช้สื่อถึงการเพาะปลูกได้ด้วยเช่นกัน การสร้างจุดเด่นโดยการใส่โลโก้บ้านหินสอที่เป็นสีดำ สีดำเป็นสีที่สามารถเข้าได้กับทุกสีเมื่อนำมาใช้ในการออกแบบ พื้นหลังและลวดลายที่เป็นสีอ่อนกว่าช่วยให้ตัวโลโก้มีความโดดเด่นขึ้น ส่วนลวดลายผู้วิจัยเลือกที่จะใช้พืชผลผลิตมาทำเป็นตัวการ์ตูนเพื่อทำให้ชิ้นงานดูมีชีวิตชีวาและดูสดใส

ภาพที่ 5 แบบร่างลายการเกษตร 1 และ 2

ภาพที่ 6 แบบกราฟิกลายการเกษตร 1 และ 2

2. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจการออกแบบลวดลายกราฟิกถุงผ้าบ้านหินสอ อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย

ตารางที่ 1 ความพึงพอใจต่อการออกแบบลวดลายกราฟิกสำหรับถุงผ้า บ้านหินสอ โดยภาพรวม

ความพึงพอใจต่อการออกแบบฯ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านความสวยงาม	4.13	0.48	มาก	2
2. ด้านประโยชน์ใช้สอย	4.06	0.59	มาก	3
3. ด้านผลิตภัณฑ์	4.14	0.56	มาก	1
รวม	3.58	0.38	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ความพึงพอใจต่อการออกแบบลวดลายกราฟิกสำหรับถุงผ้า บ้านหินสอ อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13, S.D. = 0.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านผลิตภัณฑ์ ($\bar{X} = 4.14, S.D. = 0.56$) รองลงมาคือ ด้านความสวยงาม ($\bar{X} = 4.13, S.D. = 0.48$) และด้านประโยชน์ใช้สอย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.06, S.D. = 0.59$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจต่อการออกแบบลวดลายกราฟิกสำหรับถุงผ้า บ้านหินสอ ด้านความสวยงาม

ความพึงพอใจต่อการออกแบบฯ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. มีความสวยงาม	4.10	0.76	มาก	4
2. มีความคิดสร้างสรรค์	4.21	0.73	มาก	2
3. สามารถใช้ประโยชน์ได้จริง	3.96	0.77	มาก	6
4. มีคุณภาพที่ดี	4.19	0.70	มาก	3
5. มีความหลากหลาย	4.04	0.75	มาก	5
6. มีขนาดที่เหมาะสม	4.28	0.72	มาก	1
รวม	4.13	0.48	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ความพึงพอใจต่อการออกแบบลวดลายกราฟิกสำหรับถุงผ้า บ้านหินสอ อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย ต่อการออกแบบลวดลายกราฟิกสำหรับถุงผ้า บ้านหินสอ อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย โดยรวมด้านความสวยงาม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ถุงผ้ามีขนาดที่เหมาะสม ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.72) รองลงมาคือ ถุงผ้ามีการออกแบบโดยมีความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.73) และถุงผ้ามีคุณภาพที่ดี ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.70) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ความพึงพอใจต่อการออกแบบลวดลายกราฟิกสำหรับถุงผ้า บ้านหินสอ ด้านประโยชน์ใช้สอย

ความพึงพอใจต่อการออกแบบฯ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. มีความสวยงาม	4.10	0.76	มาก	4
2. มีความคิดสร้างสรรค์	4.21	0.73	มาก	2
3. สามารถใช้ประโยชน์ได้จริง	3.96	0.77	มาก	6
4. มีคุณภาพที่ดี	4.19	0.70	มาก	3
5. มีความหลากหลาย	4.04	0.75	มาก	5
6. มีขนาดที่เหมาะสม	4.28	0.72	มาก	1
รวม	4.13	0.48	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า ความพึงพอใจต่อการออกแบบลวดลายกราฟิกสำหรับถุงผ้า บ้านหินสอ อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย โดยรวม ด้านประโยชน์ใช้สอย พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ถุงผ้ามีขนาดที่เหมาะสม ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.72) รองลงมาคือ ถุงผ้ามีการออกแบบโดยมีความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.73) และถุงผ้ามีคุณภาพที่ดี ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.70) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ความพึงพอใจต่อการออกแบบลวดลายกราฟิกสำหรับถุงผ้า บ้านหินสอ ด้านผลิตภัณฑ์

ความพึงพอใจต่อการออกแบบฯ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. มีความสวยงาม	4.10	0.76	มาก	4
2. มีความคิดสร้างสรรค์	4.21	0.73	มาก	2
3. สามารถใช้ประโยชน์ได้จริง	3.96	0.77	มาก	6
4. มีคุณภาพที่ดี	4.19	0.70	มาก	3
5. มีความหลากหลาย	4.04	0.75	มาก	5
6. มีขนาดที่เหมาะสม	4.28	0.72	มาก	1
รวม	4.13	0.48	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า ความพึงพอใจของชาวบ้าน บ้านหินสอ อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย ด้านผลิตภัณฑ์ พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ถุงผ้ามีขนาดที่เหมาะสม ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.72) รองลงมาคือ ถุงผ้ามีการออกแบบโดยมีความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.73) และถุงผ้ามีคุณภาพที่ดี ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.70) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อการออกแบบลวดลายถุงผ้า

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวยุค	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ
	3.97	0.96	5

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ
	3.72	0.96	6
	3.88	0.63	3
	3.81	0.88	4
	4.31	0.73	3
	4.13	0.81	1

จากตารางที่ 5 ความเหมาะสมของลวดลายถุงผ้า โดยแยกเป็น ด้านความสวยงาม ด้านอัตลักษณ์ ด้านความทันสมัย และด้านประโยชน์ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มีผลดังนี้

ลวดลายถุงผ้าแบบที่ 1 ด้านความสวยงาม ด้านอัตลักษณ์ ด้านความทันสมัย และด้านประโยชน์

ค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.96) ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก อยู่ในอันดับที่ 5

ลวดลายถุงผ้าแบบที่ 2 ด้านความสวยงาม ด้านอัตลักษณ์ ด้านความทันสมัย และด้านประโยชน์ ค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.96) ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก อยู่ในอันดับที่ 6

ลวดลายถุงผ้าแบบที่ 3 ด้านความสวยงาม ด้านอัตลักษณ์ ด้านความทันสมัย และด้านประโยชน์ ค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.63) ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก อยู่ในอันดับที่ 3

ลวดลายถุงผ้าแบบที่ 4 ด้านความสวยงาม ด้านอัตลักษณ์ ด้านความทันสมัย และด้านประโยชน์ ค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.88) ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก อยู่ในอันดับที่ 4

ลวดลายถุงผ้าแบบที่ 5 ด้านความสวยงาม ด้านอัตลักษณ์ ด้านความทันสมัย และด้านประโยชน์ ค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.73) ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก อยู่ในอันดับที่ 1

ลวดลายถุงผ้าแบบที่ 6 ด้านความสวยงาม ด้านอัตลักษณ์ ด้านความทันสมัย และด้านประโยชน์ ค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.81) ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก อยู่ในอันดับที่ 2

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาค้นคว้า การออกแบบลวดลายกราฟิกถุงผ้า ใช้วัสดุเป็นผ้าด้ายดิบ มีลักษณะการทอแบบแนวทแยงมุม มีความละเอียด เนื้อแน่น ซึ่งนิยมใช้ทำกระเป๋าผ้า ผ้าด้ายดิบถือเป็นวัสดุที่มาจากธรรมชาติ โดยจะใช้ ผ้ายผสมกับเส้นใยจากต้นลินิน ทอเป็นผืนผ้าด้ายดิบขึ้นมาทำให้เกิดการสัมผัสที่ละเอียดไม่ระคายเคือง ในปัจจุบันมีการผสมใยสังเคราะห์หรือโพลีเอสเตอร์ลงไปด้วย จึงทำให้ผ้าด้ายดิบในปัจจุบันมีส่วนผสมที่แตกต่างออกไปตามวัตถุประสงค์ การ

ออกแบบลวดลายกราฟิกสำหรับถุงผ้า ลักษณะของ ลวดลายจะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการใช้งาน เช่น เหมาะสำหรับสกรีนแบบพิมพ์คอมพิวเตอร์ เป็นงาน สกรีนที่มีลวดลาย สี กราฟิกเยอะ และทำได้เฉพาะ กระเป๋าสีอ่อน เหมาะกับงานพิมพ์สกรีนบนผ้าที่ติดยาก ได้แทบทุกชนิด เช่น ผ้ากระเป๋ ผ้าใบ ผ้าร่ม ผ้าไนลอน สอดคล้องกับวารสาร มามี (2560) ในการพัฒนาครั้งนี้ แสดงให้เห็นความสำคัญถึงหลักการออกแบบที่เป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม (Eco-design) ทั้งนี้การเลือกใช้ถุงผ้ายังสามารถนำไปเป็นบรรจุภัณฑ์ประเภทอื่นได้อีก อาทิเช่น ถุงใส่อาหาร ถุงเอกสาร โดยคำนึงถึงการเลือกวัสดุ และ โครงสร้าง สอดคล้องกับพระราชประวัติ อชิโนบุญวัฒน์ (2556) ได้พัฒนาบรรจุภัณฑ์ของกลุ่มปุ๋ยชีวภาพเลือก ถุงสปีนบอนด์มากที่สุด รองลงมาเป็นกล่องกระดาษ รีไซเคิล และถุงผ้าคิด เพราะการนำกลับมาใช้ใหม่ ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆ ต่อไปได้

2. การวิจัยครั้งนี้พบว่า ส่วนใหญ่ได้แรงบันดาลใจในการออกแบบจากสภาพบริบทของชุมชนที่มีความโดดเด่นด้านธรรมชาติ และวิถีชีวิตชุมชน แสดงให้เห็นถึงการเชื่อมโยงอัตลักษณ์ที่ผู้วิจัยมองเห็นสภาพ และสามารถนำมาปรับใช้เข้ากับกระบวนการวิจัยได้ หากนำแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างอัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์ ก็จะสามารถทำให้เกิดผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีความหลากหลายน่าสนใจมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ อสิริยาภรณ์ ชัยกุลลาบ และนิรัช สุตสังข์ (2563) ศึกษา กระบวนการออกแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกสำหรับ แสดงเส้นทางท่องเที่ยวจังหวัดเลย ซึ่งในการวิจัยได้ แนวคิดและกระบวนการออกแบบหาเส้นทางท่องเที่ยว จังหวัดเลยบูรณาการกับศิลปะคอมพิวเตอร์โปรแกรม กราฟิก เพื่อถ่ายทอดผลงานการออกแบบลงบน ผลิตภัณฑ์ผ้าพันคอมุ่งเน้นให้เกิดการนำไปใช้ประโยชน์ สำหรับสวมใส่และเป็นภาพแผนที่เส้นทางแหล่ง ท่องเที่ยวเพื่อใช้เป็นของที่ระลึกส่งเสริมและ

ประชาสัมพันธ์จังหวัดเลยที่มีเส้นที่ตั้งดูนักท่องเที่ยว เพราะมีอุณหภูมิที่หนาวเย็น จึงได้แรงบันดาลใจ ออกแบบของที่ระลึกเป็นผ้าพันคอ

3. สำหรับงานวิจัยนี้ผู้วิจัยใช้หลักการ ออกแบบองค์ประกอบศิลป์ (ชลูด นิมเสมอ, 2534) เพื่อ เป็นแนวทางในการออกแบบกราฟิกโดยการทำเป็น รูปวาดลายเส้นหรือการวาดรูปโดยไม่ลงสี ทำให้ชิ้นงาน ดูโล่งโปร่งที่มองแล้วไม่รกรุงรัง ทำให้ลวดลายของ ชิ้นงานมีความกลมกลืนและดูมีความหลากหลายของ ลายละเอียดถึงแม้จะใช้การทำซ้ำของภาพกราฟิกที่ใช้ โดยสร้างความแตกต่างด้วยการปรับเปลี่ยนมุมมองศ าของรูปและการปรับขนาดให้เกิดขนาดเล็กใหญ่ที่ แตกต่างกัน การออกแบบทางงานศิลปะดิจิทัลนั้นเป็น การพัฒนาทักษะการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์และ ความคิดสร้างสรรค์อย่างเป็นขั้นตอน รู้จักกระบวนการ คิดวิเคราะห์เพื่อให้ได้มาซึ่งหลักการและเหตุผล เปรียบเสมือนการสร้างภาพในจินตนาการให้ออกมา เป็นเทคโนโลยี เช่นเดียวกับสิริชัย ดีเลิศ (2558) ศึกษา เกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์แล้ว พบว่า กระบวนการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์มี 5 ขั้นตอน คือการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษามี กระบวนการ 5 ขั้นตอน คือ 1) ด้านความรู้และปรับพื้นฐาน 2) ทักษะและการประยุกต์ใช้ความรู้ 3) การสร้างความคิด 4) กลั่นกรองความคิด 5) สร้างอัตลักษณ์โดยความ สร้างสรรค์เป็นทั้งศาสตร์ (Science) และศิลป์ (Art)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัย การออกแบบลวดลายกราฟิกถุงผ้า บ้านหินสอ อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการออกแบบอยู่ในระดับมาก เพราะเห็นว่ามีขนาดที่เหมาะสม มีความคิดสร้างสรรค์ มีคุณภาพที่ดี มีความสวยงาม มีความหลากหลายและ สามารถใช้ประโยชน์ได้จริง โดยถุงผ้าที่ได้รับมีความ

สวยงาม มีอัตลักษณ์ รวมถึงความทันสมัยและมีประโยชน์ ลวดลายของกราฟิกเป็นภาพแสดงถึงผลิตผลทางการเกษตรของชุมชนบ้านหินสอ แสดงให้เห็นถึงการออกแบบกราฟิกในงานวิจัยนี้ สื่อให้เห็นถึงบริบทของพื้นที่ชุมชนและกลุ่มตัวอย่างเข้าใจถึงรูปแบบของกราฟิกเป็นอย่างดี สำหรับการวิจัยครั้งต่อไปเกี่ยวกับการออกแบบกราฟิกนั้นควรพัฒนาในมีความคิดสร้างสรรค์เชิงลึกหรือซับซ้อนมากขึ้นเพื่อเพิ่มพัฒนาการของผู้วิจัยเป็นลำดับต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ควรส่งเสริมการออกแบบของที่ระลึกเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนเพื่อให้เกิดอัตลักษณ์ดังนั้นควรมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ควรมีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีชีวิตและศึกษานุมัติปัญญา โดยเน้นอัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์ของชุมชนให้โดดเด่น เพื่อสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวส่งผลให้เกิดรายได้ต่อชุมชน

เอกสารอ้างอิง

ชลูด นิมเสมอ. (2534). *องค์ประกอบของศิลปะ*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

บุญชม ศรีสะอาด. (2543). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

พรพรประเวศ อชิโนบุญวัฒน์. (2556). การวิจัยปฏิบัติแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาบรรจุภัณฑ์ของกลุ่มปุ๋ยชีวภาพบ้านศรีอุทุมพร ตำบลหนองกรด อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์. *วารสารวิจัยและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น*, 3(2), 72-81.

วารภรณ์ มามี. (2560). การออกแบบกราฟิกสำหรับผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้า: กรณีศึกษาหม้อหุงข้าวไฟฟ้า. *วารสารวิชาการศิลปะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 8(2), 23-37.

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2561). *ธุรกิจกาแฟบริหารอย่างไรให้รุ่ง*. สืบค้นจาก <https://kasikombank.com/th/business/sme/KSMEKnowledge/articale/KSEAnalysis/Documents/Coffee-ShopManagement.pdf>.

สิริชัย ดีเลิศ. (2558). กระบวนการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มีอัตลักษณ์เชิงสร้างสรรค์. *Veridian E-Journal, Silpakorn University (Humanities, Social Sciences and arts)*, 8(2), 1341-1360.

อิสริยาภรณ์ ชัยกุลลาบ และนิรัช สุดสังข์. (2563). กระบวนการออกแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกสำหรับแสดงเส้นทางท่องเที่ยวจังหวัดเลย. *วารสารวิจัยศิลปะ*, 11(1), 69-86.